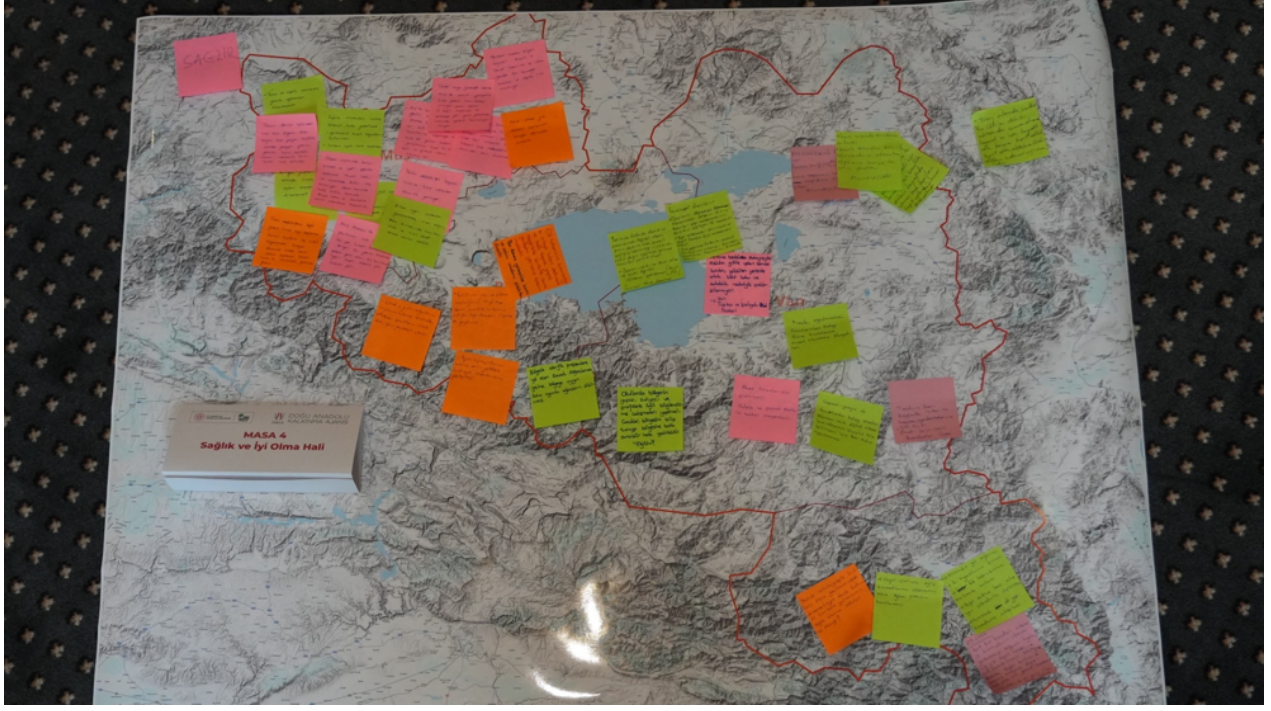

SAĞLIK VE İYİ OLMA HALİ

Haritadaki Post-itlerin ZIP Görselleriyle Eşleştirilmiş Tam Transkripsiyonu

Haritadaki fiziksel Post-it Haritadaki içerik notu Harita etiketi ZIP yakın çekimi Haritada olup ZIP'te olmayan ZIP'te olup haritada olmayan

36

35

1

36

1

1

Harita üzerindeki Post-it yerleşimi

2

Yöntem: ZIP'teki 12 fotoğrafta yer alan 36 içerik Post-it'i tek tek okunmuş; renk, el yazısı ve içerik bakımından ana haritadaki karşılıklarıyla karşılaştırılmıştır. Haritada 35 içerik notu eşleşmiş, IMG_3639'daki kavak poleni-asırm notunun haritada karşılığı bulunamamıştır. Haritadaki "SAĞLIK" konu etiketi ise ZIP yakın çekimlerinde yer almamaktadır. Yazım ve noktalama standartlaştırılmış, anlam korunmuştur.

Renk dağılımı: ZIP içerik notları — Pembe: 13, Yeşil: 16, Turuncu: 7. Haritadaki içerik notları — Pembe: 13, Yeşil: 15, Turuncu: 7; ayrıca 1 pembe "SAĞLIK" etiketi bulunmaktadır.

İçerik notlarının bölüm dağılımı: Muş ve Murat Havzası: 9; Van Gölü, Van ve Bitlis Çevresi: 9; Afet, Erişim ve Erken Uyarı: 7; Sağlık Altyapısı ve İklim Dirençliliği: 5; Su, Gıda ve Vektörel Hastalık Riskleri: 5; ZIP'te Olup Haritada Eşleşmeyen: 1

Karşılaştırma sonucu: Önceki taslaktaki özetlenmiş, tekrarlanmış veya belirsiz satırlar kaynak fotoğraflara göre tekil notlar halinde yeniden düzenlenmiştir. Özellikle klorlamanın sağlık etkileri, Başkale'de taşkın kaynaklı yaralanmalar, su/gıda kaynaklı salgınlar ve leishmaniasis-sıtma gibi vektörel hastalık riskleri tamamlanmıştır.

2

Harita Etiketleri

No	Haritadaki konum / yer	Renk	Tamamlanan içerik	Kaynak
E1	Genel	Pembe	"SAĞLIK" konu etiketi.	Ana harita

Muş ve Murat Havzası

No	Haritadaki konum / yer	Renk	Tamamlanan içerik	Kaynak
23	Muş / Murat Nehri havzası	Pembe	Maden bölgesindeki arseniğin Murat Nehri'ne ve nehrin geçtiği havzaya bulaşarak sağlık riski oluşturduğu belirtiliyor.	IMG_3643
25	Muş ve bölgedeki kentler	Yeşil	Şehirlerde yeşil alanların artırılması ve kent planlamasının iklime dirençli şekilde yapılması öneriliyor.	IMG_3644
26	Muş / Malazgirt	Pembe	Malazgirt'te kent dokusu ve altyapının yetersiz olduğu; yeni yapılarda yeterli yeşil alan ve kişi koşullarına uygun kapalı otopark gibi imkânların bulunmadığı belirtiliyor.	IMG_3644
28	Muş	Pembe	İklim değişikliği kaynaklı olarak Muş'ta kene vakalarının daha sık görüldüğü belirtiliyor.	IMG_3645
31	Muş ve çevresi	Pembe	Temmuz-Ağustos aylarında sıcak hava dalgalarının daha belirgin hale geldiği; özellikle yaşlılar, gebeler, kronik hastalar ve mevsimlik tarım işçilerinin risk altında olduğu belirtiliyor.	IMG_3646
32	Muş / Murat Nehri çevresi	Pembe	İlk baharda kar erimesi ve yoğun yağış nedeniyle Murat Nehri ve çevresinde taşkın riski bulunduğu; geçmişte karayolunun ve nehir çevresinin erişime kapatıldığı belirtiliyor.	IMG_3646
34	Muş / sağlık kurumları	Pembe	Mevcut sağlık kurumlarında uygun havalandırma ve klima koşullarının bulunmamasının yaz aylarında hem çalışanlar hem de hizmet alan vatandaşlar açısından sorun oluşturduğu belirtiliyor.	IMG_3647
35	Muş / su yönetimi ve koordinasyon	Pembe	İçme suyunun güvenliği konusunda sıkıntı yaşandığı; İl Sağlık Müdürlüğü ile belediye ve yerel yönetimler arasında yeterli koordinasyon bulunmadığı belirtiliyor.	IMG_3647
36	Muş merkez ve kırsal yerleşimler	Pembe	Muş'ta yerleşimin merkezde yoğunlaştığı, kişi koşullarının zorlayıcı olduğu ve sağlık ile eğitime erişimi artıracak uygun bir yerleşim/hizmet modelinin geliştirilmesi gerektiği belirtiliyor.	IMG_3647

2

Van Gölü, Van ve Bitlis Çevresi

No	Haritadaki konum / yer	Renk	Tamamlanan içerik	Kaynak
4	Van Gölü ve yüzme alanları	Yeşil	İçme-kullanma suyu ve yüzme alanlarının izlenmesi; Van Gölü'nün korunması için atıkların kaynağında önlenmesi ve kaçak deşarjların tespit edilerek durdurulması gerektiği belirtiliyor.	IMG_3637
5	Van Gölü'ne ulaşan akarsular	Yeşil	İnsan ve hayvan kaynaklı atıkların karıştığı noktaların tespit edilmesi; belirlenen kirletici/deşarj noktalarında kirliliğin önlenmesi öneriliyor.	IMG_3637
6	Van / Muradiye	Yeşil	İçme suyunun arıtılması, kaçak deşarjlar konusunda bilinçlendirme yapılması ve atık yönetiminin optimum düzeye çıkarılması öneriliyor. Muradiye/VAN.	IMG_3637
8	Van / Başkale	Pembe	Taşkınların bazı bölgelerde insan ve hayvan yaralanmalarına yol açtığı; 2021-2022 yıllarında Başkale ilçesinde örnek olaylar yaşandığı belirtiliyor.	IMG_3638
12	Van Gölü çevresi / okullar	Yeşil	Okullarda bölgenin yapısı, ihtiyaçları ve projeleri hakkında bilgilendirme çalışmaları yapılması; çocukların yaşadıkları bölgeyi tanıyıp bölgesine katkı sunabilecek hale getirilmesi öneriliyor.	IMG_3639
13	Van / Muradiye	Pembe	Kaçak atık su deşarjlarının ve atık yönetimi sorunlarının içme suyu ve insan sağlığı üzerindeki etkileri vurgulanıyor. Muradiye/VAN.	IMG_3640
14	Bitlis-Van Gölü batısı	Yeşil	Alerjik problemlere neden olan kavak ağaçları yerine bölgeye uygun, daha uyumlu ağaç türlerinin dikilmesi öneriliyor.	IMG_3640
17	Van / Tuşba ve İpekyolu	Pembe	Fırtına etkisiyle eskiden gölle yakın temas kurulan ve yüzülen alanlara, kötü koku ve bataklık nedeniyle artık yaklaşılamadığı belirtiliyor. Van, Tuşba ve İpekyolu ilçeleri not edilmiş.	IMG_3641
19	Van Gölü kıyıları	Turuncu	Göl tabanının kurumasıyla açığa çıkan sediment ve tuzlu toprağın rüzgârla çevre yerleşimlere taşındığı; bunun gelecekte KOAH ve astım vakalarını şiddetlendirebileceği belirtiliyor.	IMG_3642

2

Afet, Erişim ve Erken Uyarı

No	Haritadaki konum / yer	Renk	Tamamlanan içerik	Kaynak
1	Bölge geneli	Yeşil	Alternatif ulaşım yollarının sağlanması, su kaynaklarının korunması, il laboratuvarının merkezde açılması, doğal afetler için erken uyarı sistemlerinin kurulması ve kurumların altyapı yatırımlarının artırılması öneriliyor.	IMG_3636
2	Bölge geneli	Yeşil	Doğal afetlerde sağlık hizmetlerinin aksamaması için eylem planlarının hazırlanması öneriliyor.	IMG_3636
3	Yüksek rakımlı yerleşimler / bölge geneli	Pembe	Sert kişi koşulları ile heyelan ve çığ olaylarının sağlık hizmetlerini ve ulaşımı aksattığı; bazı hastaların helikopterle en yakın sağlık birimine ulaştırıldığı belirtiliyor. Notta 2026 yılına	IMG_3636
9	Bölge geneli	Yeşil	Deprem ve yangın gibi durumlarda kişilere kolay ulaşılabilmesi için dijital cihaz ve erişim çözümlerinin her evde uygulanması öneriliyor.	IMG_3638
10	Bölge geneli / kırsal yerleşimler	Pembe	Altyapı sorunlarının giderilmesi ve hizmetlerin evlere ve yaşam alanlarına kadar ulaştırılması öneriliyor.	IMG_3639

15	Bitlis-Van ve yüksek rakımlı yerleşimler	Turuncu	Aşırı kış koşullarının ardından hastalara ve sağlık hizmetlerine erişimin güçleştiği belirtiliyor.	IMG_3640
24	Bölge geneli	Yeşil	Erken uyarı sistemleri geliştirilerek olası afetlerde hazırlıklı olunabileceği ve hızlı cevap verilebileceği belirtiliyor.	IMG_3643

Sağlık Altyapısı ve İklim Dirençliliği

No	Haritadaki konum / yer	Renk	Tamamlanan içerik	Kaynak
16	Bölge geneli / yapılar	Yeşil	Yapıların bölgenin iklim koşullarına göre tasarlanması, aşırı sıcak ve soğuğa dayanıklı malzeme kullanılması ve mekanik havalandırma sistemleriyle hastalık risklerinin azaltılması öneriliyor.	IMG_3641
18	Bölge geneli / yapılar	Yeşil	Yapılardaki su depolama sistemlerinden kaynaklanan yosun ve sağlık riskleri için doğru arıtma sistemlerinin zorunlu olması; deprem tedbirleri ve şarjlı/pilli acil aydınlatma çözümlerinin yaygınlaştırılması öneriliyor.	IMG_3641
29	Bölge geneli / kırılğan gruplar	Yeşil	Kırılğan grupları kapsayacak şekilde sıcak hava eylem planlarının düzenlenmesi öneriliyor.	IMG_3645
30	Bölge geneli / sağlık sistemi	Yeşil	Sağlık sistemlerinin iklim değişikliğine dirençli hale getirilmesi, yenilenebilir enerji kaynaklarının kullanılması ve karbon ayak izinin azaltılması öneriliyor.	IMG_3645
33	Bölge geneli	Yeşil	İklim ve sağlık etkileşimine yönelik çalışmaların düzenlenmesi öneriliyor.	IMG_3646

Su, Gıda ve Vektörel Hastalık Riskleri

No	Haritadaki konum / yer	Renk	Tamamlanan içerik	Kaynak
7	Bölge geneli / içme suyu	Turuncu	Sudaki mikrobiyolojik kirliliği önlemek amacıyla dezenfeksiyonda kullanılan klorlama yönteminin sağlık üzerindeki etkileri sorgulanıyor.	IMG_3638
20	Bölge geneli	Turuncu	Su ve gıda kaynaklı salgınların artabileceği; sıcaklık artışının özellikle ishal vakalarını çoğaltabileceği ifade ediliyor. Notun sol bölümü başka bir Post-it ile örtülü.	IMG_3642
21	Doğu Anadolu	Turuncu	Leishmaniasis ve sıtmanın, sıcaklık artışıyla birlikte Şanlıurfa'dan sonra Doğu Anadolu illerine yayılabileceği belirtiliyor.	IMG_3642
22	Bölge geneli	Turuncu	Kene ve sıtma gibi vektörel hastalıkların ilerleyen dönemde artabileceği belirtiliyor.	IMG_3643
27	Kırsal bölge geneli	Turuncu	İklim değişikliğine bağlı güvenli içme suyu sağlama sorununun özellikle kırsal bölgelerde büyüyebileceği; dijital izleme ve teknolojik çözümlerin geliştirilmesi gerektiği belirtiliyor.	IMG_3644

ZIP'te Olup Haritada Eşleşmeyen

No	Haritadaki konum / yer	Renk	Tamamlanan içerik	Kaynak
11	Haritada eşleşme bulunamadı	Yeşil	Kavak ağaçlarındaki polenlerden dolayı astım hastalarının evden çıkamama şikâyetleri belirtiliyor.	IMG_3639

Genel Değerlendirme

Bu masada yapılan değerlendirmelerde iklim değişikliğinin halk sağlığı üzerindeki mevcut ve gelecekteki etkileri; afetler, sağlık hizmetlerine erişim, içme suyu güvenliği, hava kalitesi, kentleşme ve vektörel hastalıklar üzerinden çok boyutlu olarak ele alınmıştır. Katılımcılar yalnızca riskleri değil, sağlık sistemlerinin ve yerleşimlerin iklim değişikliğine uyumunu güçlendirecek somut önerileri de vurgulamıştır.

- Aşırı sıcaklar ve sıcak hava dalgalarına karşı kırılğan grupların korunması
- Taşkın, çığ, heyelan ve sert kış koşullarında sağlık hizmetlerinin sürekliliği
- İçme suyu güvenliği, kaçak deşarjların önlenmesi ve atık yönetimi
- Klorlama ve diğer dezenfeksiyon uygulamalarının sağlık etkilerinin izlenmesi
- Van Gölü çekilmesine bağlı sediment, toz, kötü koku ve solunum yolu riskleri
- Kene, sıtma, leishmaniasis ve diğer vektörel hastalıkların artış riskinin izlenmesi
- Sağlık tesisleri ve yapıların iklime, depreme ve kesintilere dayanıklı hale getirilmesi
- Erken uyarı, dijital iletişim ve alternatif ulaşım çözümlerinin geliştirilmesi
- Kentlerde yeşil alanların artırılması ve alerjiye neden olan ağaç türlerinin değiştirilmesi
- Okullarda iklim-sağlık farkındalığının ve kurumlar arası koordinasyonun güçlendirilmesi

Katılımcılar ayrıca iklim-sağlık veri altyapısının kurulması, kırsal sağlık hizmetlerine erişimin artırılması, yerel yönetimler ile sağlık kurumları arasındaki koordinasyonun güçlendirilmesi ve sağlık tesislerinde yaz koşullarına uygun havalandırma/iklimlendirme sağlanmasını ortak öncelikler arasında değerlendirmiştir.

Ek Bulgular

Kaynak fotoğrafların ayrıntılı karşılaştırılması; önceki taslakta yeterince görünür olmayan klorlama-sağlık ilişkisi, Başkale'de taşkınların insan ve hayvan yaralanmalarına etkisi, sıcaklık artışıyla su ve gıda kaynaklı salgınların çoğalması, leishmaniasis ve sıtmanın Doğu Anadolu'ya yayılma riski, kırsal güvenli içme suyu ve dijital izleme ihtiyacı gibi başlıkların ayrıca öne çıktığını göstermiştir.

Okuma notları: El yazısı kısmen örtülü veya belirsiz olan ifadeler anlamı korunarak sadeleştirilmiş ve normalleştirilmiştir; bu durum ilgili satırda açıkça belirtilmiştir. Kaynak fotoğraf adları kontrol amacıyla tabloda muhafaza edilmiştir. Sayısal bütünlük için harita etiketi ile eşleşmeyen ZIP notu ayrı bölümlerde gösterilmiştir.